নিউ ইণ্ডিয়া ইন্সুৰেন্স কোম্পানী লিমিটেড

বনাম

শ্ৰীমতী সীতা বাই আৰু অন্যান্য

ছেপ্টেম্বৰ ১০, ১৯৯৯

[ন্যায়াধীশ ড° এ. এছ. আনন্দ, মুখ্য ন্যায়াধীশ এম. শ্ৰীনিবাসন আৰু ন্যায়াধীশ আৰ. চি. লাহোটি]

মটৰ বাহন আইন, ১৯৩৯:

ধাৰা ৯২-এ- মটৰ দুৰ্ঘটনা দাবী- বীমাকৰ্তাৰ দায়বদ্ধতা- ১৬-০৪-১৯৮৭ৰ ১০:০০ ঘণ্টাত দুৰ্ঘটনা সংঘটিত হৈছিল আৰু তাৰপিছত একে তাৰিখত ২১:০০ ঘণ্টাত বীমা আৰম্ভ হৈছিল- উপস্থাপন কৰে, বীমা কোম্পানীৰ ওপৰত দায়বদ্ধতাৰ বোজা বহন কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ন্যায়াধিকৰণ আৰু উচ্চ ন্যায়ালয়ে ভুল কৰিছিল।

নিউ ইণ্ডিয়া এচুৰেন্স কোম্পানী লিমিটেড বনাম ৰাম দয়াল আৰু অন্যান্য, [১৯৯০) ২ এছ.চি.চি. ৬৮০, প্ৰযোজ্য নহয়।

ৰাষ্ট্ৰীয় বীমা কোম্পানী লিমিটেড বনাম জিকুভাই নাথুজী দাভাই (শ্ৰীমতী) আৰু অন্যান্য, (১৯৯৭) ১ এছ.চি.চি. ৬৬ আৰু *অৰিয়েণ্টেল ইন্সুৰেঞ্চ কোম্পানী লিমিটেড বনাম সুনীতা ৰথি এণ্ড অন্যান্য,* [১৯৯৮] ১ এছ.চি.চি. ৩৬৫ৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিছিল।

দেৱানী আপীলীয় ক্ষেত্ৰাধিকাৰ- দেৱানী আপীল নং ৫০০৫- ১৯৯৯।

১৯৯১চনৰ এম. এ. নং ৭ত মধ্যপ্ৰদেশ উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ১১-০৩-৯১তাৰিখৰ ৰায় আৰু আদেশৰ পৰা।

উপস্থিত দলসমূহৰ হৈ এছ. কে. পল, (সলিল পল) মেছাৰ্ছ জানেন্দ্ৰ লাল এণ্ড কোম্পানী, পি. কে. শেঠ, শ্ৰীমতী শীতল শৰ্মা, সোমনাথ চক্ৰৱৰ্তী, সুধীৰ কুমাৰ গুপ্তা, শ্ৰীমতী কে. সৰদা দেৱী, প্ৰমোদ স্বৰূপ, শ্ৰীমতী পৰীনা স্বৰূপ আৰু প্ৰবীন স্বৰূপে অংশগ্ৰহণ কৰে।

আদালতৰ নিম্নলিখিত আদেশ প্ৰদান কৰা হৈছিলঃ

এচ.এল.পি. (চি) নং ১২৫১১-৯১। অনুমতি প্ৰদান।

উত্তৰদাতাসকলৰ ১ৰ পৰা 4লৈ খণ্ডৱাৰ মটৰ দুৰ্ঘটনা দাবী ন্যায়াধিকৰণত ৫, ৬ নং উত্তৰদাতাসকল আৰু ইয়াত আপীলকাৰী-নিউ ইণ্ডিয়া এচুৰেন্স কোম্পানী লিমিটেডৰ বিৰুদ্ধে দাবী আবেদন দাখিল কৰিছিল। ১৬-০৪-১৯৮৭-ত ৰাতিপুৱা ১০.০০-ত সংঘটিত হোৱা এটা দুৰ্ঘটনাৰ পৰা দাবী আবেদনৰ উদ্ভৱ হৈছিল। মালিক উত্তৰদাতা নং ৫ আৰু ৬-ৰ দ্বাৰা চালিত বাছ নং. চি.পি.ও.- ৯১40 সেই দুৰ্ঘটনাত জড়িত আছিল, য'ত শ্ৰীমতী চল্তা বাই নামৰ এগৰাকী গুৰুতৰভাৱে আঘাতপ্ৰাপ্ত হৈছিল। মটৰ দুৰ্ঘটনা দাবী ন্যায়াধিকৰণে ২২-০৯-১৯৯০তাৰিখৰ নিৰ্দেশৰ জৰিয়তে মতপ্ৰকাশ কৰিছিল যে, বিচাৰাধীন বাছখন আপীলকাৰী-বীমা কোম্পানীৰ সৈতে ১৬-০৪-১৯৮৭ৰ পৰা ১৫-০৪-১৯৮৮লৈ (দুয়োটা দিন অন্তৰ্ভুক্ত) ১৫দিনৰ বাবে বীমা কৰা হৈছিল আৰু এনেদৰে, মালিক (উত্তৰদাতা নং ৫) লগতে বীমা কোম্পানী (ইয়াত আপীলকাৰী) মটৰ বাহন আইনৰ ধাৰা ৯২-এ (পিছলৈ আইন)ৰ ব্যৱস্থাৰ অধীনত দায়বদ্ধ আছিল। সেই অনুসৰি আইনৰ ধাৰা ৯২-এ-ৰ অধীনত উত্তৰদাতাসকলক ১-ৰ পৰা 4-লৈ অস্থায়ী ক্ষতিপূৰণ হিচাপে ১৫,০০০ টকা পৰিশোধ কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিয়া হৈছিল। মটৰ দুৰ্ঘটনা দাবী ন্যায়াধিকৰণৰ নিৰ্দেশ জাৰি কৰা হৈছিল আৰু জবলপুৰস্থিত মধ্যপ্ৰদেশ উচ্চ ন্যায়ালয়ত প্ৰথম আপীল দাখিল কৰা হৈছিল। ১১মাৰ্চ, ১৯৯১চনত *নিউ ইণ্ডিয়া এচুৰেন্স কোম্পানী লিমিটেড বনাম ৰাম দয়াল আৰু অন্যান্য,* [১৯৯০] ২ এছ. চি. চি. ৬৮০গোচৰত এই আদালতে নিৰ্ধাৰণ কৰা আইনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ এজন পৰিচিত একক ন্যায়াধীশই এই আপীলৰ কোনো গুৰুত্ব নাই বুলি মত প্ৰকাশ কৰে আৰু ইয়াক সামগ্ৰিকভাৱে নাকচ কৰে। আক্ৰান্ত হৈ, আপীলকাৰী-বীমা কোম্পানীয়ে বিশেষ অনুমতিৰ জৰিয়তে আমাৰ সন্মুখত উত্থাপন কৰিছে।

এই পৰ্যায়ত কিছুমান স্বীকাৰ কৰা তথ্যৰ এক চমুবিৱৰণ লাভজনক হ'ব।

বিচাৰাধীন বাহনখনৰ বীমা কৰাৰ প্ৰস্তাৱটো বাহনখনৰ মালিকে ১৬-০৪-১৯৮৭-ত ২১:০০ঘণ্টাত কৰিছিল। আপীলকাৰীয়ে সেই বাহনৰ সন্দৰ্ভত কভাৰ নোট জাৰি কৰিছিল, ১৬-০৪-১৯৮৭-ত ২১:০০ঘণ্টাত পি-৭০৩৮০২নং। বীমা পলিচী (Exh. পি/৫) পিছত জাৰী কৰা হৈছিল

য'ত বীমা পলিচী আৰম্ভ হোৱাৰ তাৰিখটো ১৬-০৪-১৯৮৭ (২১:০০ ঘণ্টা) হিচাপে লিপিবদ্ধ কৰা হৈছিল। প্ৰশ্নযুক্ত দুৰ্ঘটনাটো, য'ত শ্ৰীমতী চলতা বা বীমা পলিচী আৰম্ভ হোৱাৰ বহু আগতেই, অৰ্থাৎ ১৬-০৪-১৯৮৭ত পুৱা ১০.০০বজাত দুৰ্ঘটনা সংঘটিত হৈছিল।

উচ্চ ন্যায়ালয়ে মতপ্ৰকাশ কৰিছিল যে, ১৬-০৪-১৯৮৭তাৰিখৰ বীমাই দুৰ্ঘটনাৰ সময়কালকো সামৰি লৈছিল কিয়নো, বীমা ১৫.০৪.১৯৮৭ আৰু ১৬.০৪.১৯৮৭-ৰ মাজনিশাৰ পৰা আৰম্ভ হোৱা বুলি গণ্য কৰা হ'ব। উচ্চ ন্যায়ালয়ে এই দৃষ্টিভংগী গ্ৰহণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত *ৰাম দয়াল*(সুপ্ৰা)ৰ গোচৰৰ ৰায়দানৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিছিল।

ৰাম দয়াল(সুপ্ৰা)ৰ গোচৰত ৰায়দানৰ সঠিকতা আৰু প্ৰয়োগযোগ্যতা পৰৱৰ্তী সময়ত কেইবাটাও গোচৰত এই আদালতৰ আগত বিবেচনাৰ বাবে আহিছিল। *নিউ ইণ্ডিয়া- বীমা কোম্পানী লিমিটেড বনাম ভগৱতী দেৱী আৰু অন্যান্য* - দেৱানী আপীল নং ১৫৫০/১৯৯৪, ১০.২.১৯৯৮ তাৰিখে সিদ্ধান্ত লোৱা হৈছিল, এই আদালতৰ তিনিজনীয়া বিচাৰপীঠে *নেচনেল বীমা কোম্পানী লিমিটেড বনাম জিকুভাই নাথুজী ধাভাই (শ্ৰীমতী) আৰু অন্যান্য,* [১৯৯৭] ১ এছচিচি ৬৬, ত লোৱা মতামতৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিছিল, য'ত এইটো কোৱা হৈছিল যে যদি কোনো বিশেষ চুক্তি থাকে, যিখন আঁচনিখনত ইয়াক ক্ৰয় কৰাৰ সময় উল্লেখ কৰা হয়, তেন্তে বীমা আঁচনি *সেই সময়ৰ পৰাই কাৰ্যকৰী হ'ব* আৰু *ৰাম দয়াল*ৰ গোচৰৰ ক্ষেত্ৰত হোৱাৰ দৰে *আগৰ মাজনিশা পৰা নহয়,* য'ত *বীমা আঁচনিখন কাৰ্যকৰী হ'বলগীয়া সময়ৰ* কোনো উল্লেখ কৰা হোৱা নাছিল। এইটো ধাৰণা কৰা হৈছিল যে যদি ইয়াৰ বিপৰীতে কোনো চুক্তি নাথাকে, তেন্তে বীমা পলিচী পূৰ্বৰ মাজনিশাৰ পৰা কাৰ্যকৰী হয়; যেতিয়া পিছদিনা ক্ৰয় কৰা হয়; কিন্তু, য'ত পলিচী ক্ৰয়ৰ বাবে নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ কথা উল্লেখ থাকে, তেতিয়া এক বিশেষ চুক্তি হয় আৰু পলিচীটো কভাৰ নোট/পলিচিত উল্লেখ কৰা সময়ৰ পৰাই কাৰ্যকৰী হয়। *জিকুভাই*ৰ গোচৰৰ (সুপ্ৰা) ৰায়দান পৰৱৰ্তী সময়ত *অৰিয়েণ্টেলত* অনুসৰণ কৰা হৈছিল। এই আদালতৰ তিনিজনীয়া বিচাৰপীঠেও *বীমা কোম্পানী লিমিটেড বনাম সুনীতা ৰথী আৰু অন্যান্য,* [১৯৯৮] ১ এছ. চি. চি. ৩৬৫-ত কৰিছিল।

প্ৰকৃততে এই গোচৰৰ পৰিস্থিতি যিহেতু ১৬.৪.১৯৮৭ তাৰিখে ২১ :০০ বজাত বীমা আৰম্ভ হৈছিল, যিটো ১৬.৪.১৯৮৭ তাৰিখে ১০:০০ বজাত সংঘটিত হোৱা দুৰ্ঘটনাৰ পিছত হৈছিল, ত্ৰিবিউনেল আৰু উচ্চ ন্যায়ালয়ে *ৰাম দয়াল*ৰ গোচৰত নিৰ্ধাৰিত আইন প্ৰয়োগ কৰি আপীলেন্ট-বীমা কোম্পানীক মটৰ ভেহিকল আইনৰ ধাৰা ৯২-এ ৰ অধীনত যিকোনো দায়বদ্ধতাৰ বোজা দিয়াটো ভুল আছিল, যি তথ্য এই গোচৰৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য নাছিল। এই ঘটনাটো *জিখুভাই*ৰ গোচৰৰ ৰায়দান আৰু ওপৰত উল্লেখ কৰা অনুসৰি ইয়াৰ পিছৰ অন্যান্য ৰায়দানসমূহৰ দ্বাৰা সম্পূৰ্ণৰূপে সামৰি লোৱা হৈছে। আপীলকাৰীৰ বিৰুদ্ধে বিচাৰাধীন আদেশ বৰ্তাই ৰাখিব নোৱাৰি। ইয়াৰ দ্বাৰা এনেদৰে একাষৰীয়া কৰা হৈছে। ফলস্বৰূপে, আপীল সফল হয় আৰু আপীলকাৰীৰ ক্ষেত্ৰত ইয়াৰ অনুমতি দিয়া হয়। কোনো ব্যয় নাই।

আৰ. পি.

আপীলৰ অনুমতি দিয়া হৈছে।

....

অনুবাদ: ড. অৰ্চ্চনা দেৱী, কনিষ্ঠবৰ্গ অনুবাদক,অনুবাদ শাখা,গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়

DISCLAIMER

The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

“স্থানীয় ভাষালৈ অনূদিত এই ৰায় গোচৰত জড়িত পক্ষই বুজি পোৱাৰ উদ্দেশ্যে সীমিত ব্যৱহাৰৰ বাবেহে। ইয়াৰ বাদে অন্য ক্ষেত্ৰত অনূদিত ৰূপ ব্যৱহৃত নহ'ব। সকলো ব্যৱহাৰিক আৰু বিভাগীয়

কামৰ লগতে ৰায়ৰ কাৰ্য্যকৰীকৰণ আৰু ৰূপায়ণৰ ক্ষেত্ৰতো এই ৰায়ৰ ইংৰাজী সংস্কৰণটোৱেই সঠিক বুলি বিবেচিত হ'ব।"